

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyv-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Általános béke.

Zombor, 1895. december 16.

Ki nem üdvözlőné örömmel Magyarország földjén a nemes férfiakat, akik a legemebribb ideál nevében egyesülnek, hogy propagandát csináljanak a békének? Az állig fölfegyverkezett államalakok korában, midőn az európai egyensúly mérlege nagyon is billenésre hajlik, minden ember szívében él a béke vágya, a háboru rettegése. Nincs többé harci vágy, mely harci dicsőségre csábítana, a Mannlicher inaugurálta a legsivárabb emberegységét. Egyenlő az óriás a törpével s egyenlők mind a papirosból kivágott katonafarmájú céltáblákkal, melyekre gyakorlatkor lövöldöznek. A háboru elvesztette emberi fenségét s megnövekedett irtózatosságban, katasztrófa a legyőztes, csapás a győzelem is. A diplomacia merő érdekből táplálja a nemzetek között a mondvasinált harmoniát, a legagresszívabb állam is meglapul az ő terjeszkedő aspirációival, mert retteg kockára tenni gazdasági existenciáját, mely a győzelem esetén is válságnak indul.

Ez általános érzület mellett a békeegyesületek filantrop tendenciái találkoznak minden népek rokonszenvével s ez adja meg nemzetközi jellegének a nemzeti aspirációk fölött állóságát. Örömmel üdvözöljük a napokban végbe ment témát, hogy az európai békeegyesületek sorából immár nem hiányzik a magyar sem, hogy az esztendőnként más-más helyütt tartandó békekongresszus, mely a jövő évre Budapestre van tervezve, szervezett elvtársakat talál majd. Nem a politika, nem a diplomácia jelentőségével bírnak e kongresszusok, de bírnak kulturális jelentőséggel: a béketendenciák formulázott terjesztése egyszerűsödött a kultúra terjesztése is, mely közel hozza egymáshoz a politika által elválasztott nemzeteket is és a legélesebb érdekellentétek mellett ápolja a közös emberi érdekeket.

A kitűzött cél: az általános leszerelés és a nemzetközi konfliktusoknak választott bíróság által való elintézése sokkal ideálisabb, sokkal doktrinärebb és a nemzetek természetrajzával sokkal ellentétebb, semhogy akár a közel, akár a távol jövőtől megvalósulását remélni lehetne. De a békeegyesületeknek tán nem is e cél elérésében van jelentőségük, valamint elérhetetlensége nem törpíti le misszióját. Jelentős, mint az uralkodó európai hangulatnak kifejezője, mely nem is a nemzetek érdekei, hanem az emberség, a megszelídült erkölcsök nevében idegenkedik a véron-

tástól s a gyilkoló harci eszközöket tökéletesítő emberi ész mellett szóhoz juttatja az eszközök alkalmazásától irtó ember szívet is.

Jókai Mór és híres vendége az alakuló egyesületnek, Suttner Berta baróné, beszédekben az emberszeretetet szólaltatták meg. Nem politizáltak s nem diplomatizáltak, hanem kifejezést adtak a tizenkilencedik század etikai érzéseinek, mely a nagy állami érdekekben az egyesek boldogulását látja végső elemzésben. A modern élet sok sebet üt, de látja is őket, gyógyítaná is őket. A század, mely az egyént felszabadította s egyszersmind magára is hagyta az élet küzdelmében, második felében s különösen végére hanyatlón, fogékony az egyesek szenvedése iránt s a jótékonyágban, a szociális politikában s a humanitás minden terén iparkodik azokon enyhíteni.

Az örök béke propagandája is főképpen erre az emberbaráti szempontokra helyezkedik. Az államokkal nem foglalkozik, csak a katonákkal, akik szembe kerülnek egymással, hogy egymást gyilkolják. Akik a haditerv szerint csak erők, de voltaképpen individuumok, akiknek egy életük van, melyhez egy család ídve van fűzve, akik kinkat állanak ki, ha megsebesülnek s mérhetetlen gyászt és pusztulást hagynak maguk után, ha meghalnak. Az államtértek erre nem gondolhatnak, de a kulturális emberek igen. Ezt teszik a békeegyesületek s feladatuk nagy, működésük érdemes, ha örök távolban maradna is az örök béke. A halálba menő harcosoknak is jól esik, ha nem krakógó varju, hanem fehér galamb röpököd a zászlójuk körül.

Fölmentés a kihirdetés alól. A belügy-miniszter több anyakönyvi hatóság utbaigazítást kért a házassági kihirdetés alól való fölmentés tárgyában. A miniszter erre azt felelte, hogy nem adhatni kötelező utbaigazítást arról, hogy mely méltányossági okok alapján adható fölmentés a kihirdetés alól, mert a fölmentés éppen arra való, hogy oly esetekben, midőn különleges viszonyok indokolják, a feleknek megadassék a lehető könnyítés. Ezek a viszonyok pedig igen különbözők lehetnek s egyenként nem sorolhatók fel. A konkrét eset szempontjából kell mindenkor mérlegelni, forognak e fel oly körülmények, melyek alapján méltányos a fölmentést megadni. Ami pedig a fölmentés kérdésében való hatósági illetékeséget illeti, errenézve azok a szabályok irányadók, mint a kihirdetés elrendelésénél.

Cukorgyar Bácskában.

Örömmel olvastam e lap 96-ik számában, hogy Bácskában még mindig szóbeszéd tárgyat képezi a cukorgyar ügye. Minthogy annak idején, mint a gazdasági egyesület titkára, nemcsak hivatalból foglalkoztam ezzel

az eszmével, de az ambíciomat képezte, hogy az ország-nak emez áldott vármegyéjében cukorgyár létesüljön: boldognak érezném magamat, ha tíz év alatt tett ez irányú tapasztalataim alapján néhány tanácsal némileg elősegíthetném az eszme megvalósítását.

Epen most tíz éve, vagyis mikor a mi viszonyainkra előnyös új cukoradó törvény életbe lépett, gondoltam arra, hogy jó volna Bácskában cukorgyártást létesíteni. Mindenek előtt az levén megállapítandó, hogy Bácskának földje és klímája alkalmas-e cukorrépa termesztésre, kezdeményezéseimre és utbaigazításom mellett a varmegerye különböző pontjain 70-80 gazda 3-4 évig kísérletet folytatott cukorrépa termesztéssel. E kísérletek folyamán kiderült, hogy Bácska földje rendkívül dusan termi a cukorrépat, ami pedig a minőségét illeti, legelőnyösebben kivált Zombor batára (kivéve Bezdán felé a szikes részeket), a Telecska, felső Bácska kevesebb homokos részei, a pest-zimonyi vasut mentén lévő földek (kivéve Kelebia, Szabadka tiszta homok földjeit és Kis-Hegyes tájékán a lapos, vizenyős részeket). A tiszta homok vidék, a Duna délnyugati kanyarulatánál és a csatorna mentén lévő vizenyős részek alkalmatlanok. A többi, itt fel nem említett rész, amennyiben nem vizenyős, általában alkalmas. Hogy e kérdések teljes képét adjam, még azt is felemlitem, hogy különösen bevált a javított *Vilmorin, kis-vanelliben, Dippe-féle* és *Knauer-féle Imperial* répa.

Ezután, hogy a cukorgyártással és répatermeléssel alaposan megismerkedjem, bejártam hazánk, Cseh- és Morvaország nagyobb gyárait.

Majd vállalkozókkal léptem érintkezésbe. Akadt is egy konzorcium s egy magános vállalkozó, kikkel az adatokat közölve, hajlandóságot mutattak a gyár felállítására. A konzorcium azt kívánta, hogy a gazdasági egyesület 6000 hold cukorrépatermelést biztosítson 10 évre, illetőleg ilyen értelmű szerződéseket kössön a gazdákkal; a vállalkozó megelégedett 6 évre lekötendő 4000 holddal.

A gazdasági egyesület érdemes elnökének, Schmausz Endre ur ömeltóságának buzdítására s az én járáskelésemmel sikerült is 2500 holdat összeszednünk és pedig egészen a vállalkozó szája-ize szerint, mert uradalmi és nagyobb birtokos 1900 holdra, középbirtokos 500 holdra, kisbirtokos csak 100 holdra szerződött. A gyár, főleg a kezdő gyár tudniillik jobban szereti, ha intelligens gazdákkal van dolga.

Már kiszemeltem azt a pontot is, melyet a gyár felállítására a vállalkozónak ajánlatba akartam hozni, mert azt reméltem, hogy 3000 holdra kiegészítjük a termelést s a negyedik ezer holdat majd csak elengedi a vállalkozó.

Ez volt az állapot 1893. tél elején, midőn új hivatásom Budapestre szólított.

Budapestre kerülve, 1894-ben folytatni akartam a munkát, de ekkor beütött a cukorkrisis, mely annyira lenyomta a cukorárakat, hogy aki vállalkozó előtt gyár-alapítást emlegetett, legalább is könnyű testi sértésnek tette ki magát.

Ez a cukorkrisis, mely még ma is meg van, habár valószínűleg már végső napjait éli, hosszú időre nagyon tartózkodóvá tette a cukorgyári vállalkozókat. Már ebből az okból, de főleg — amint az idei orsz. gazdakongressz-

A „BACSKA” tárcája.

Melanie.

I.

Néha-néha úgy kívánám
Úgy szeretném látni orcad;
Néha úgy el vágyom innen,
Messze, messze... el te hozzád!...

Néha-látva csalfaságod;
Tüled vágyom messzemenni...
Messze, ki a temetőbe,
Csöndes sírba megpihenni...

II.

Szeretni, óh szeretni csak:
Szívemnek ez hitvallása;
Egy-egy rólad dalolt dalom
Szívem forró imádsága.

Ha isten vagy: nyújtsd le hozzám
Áldó kezéd kis angyalom,
Ha ördög vagy: — nyújtsd le, nyújtsd le!...
Eretted én elkarhozom...

Hartmann.

A JÓ BARÁTOK.

Irta: Del Toró.

Hárman valának együtt: a bíró, az író és a végrehajtó.

Mind a hárman „jó pipák” valának és keményen hódolának a jó boruak, a cigány-primásnak, meg a szép asszonynak.

Ez volt a „szent-háromságuk”. Magától értetődik, hogy házasok is voltak, különben nem tisztelték volna egy „szent-háromságot”. Mert a házasság olyan „paradicsom”, ahol az asszony az Éva, az anyós a kígyó és a bazi-barát az Ádám. A férj uramnak itt nincs más dolga, mint a „paradicsomi kertet” bőven megrágni apró pénzzel, azután mehet... a mór megtette kötelességét, a mór mehet... ha mindjárt koresmába is.

Egy bölcs magyarazta ezt így, aki különben maga is bolond volt, mert szintén házas volt. A „triumvirátus” hivatal után rendesen találkozott egymással a „Zöld koszorúhoz” címzett vendéglő piros szalonjában. Itt törzsvendégek voltak; amit magyarul úgy mondanak jól, hogy „stammgast”.

Folyt a bor a garaton, a jó kedv úgy ömlött, mint a csurgó méz, a harminkételevél bibliából pedig egymásra „anszolgálták” a legszebb igazságot két „ász” képeben. A bíró adta a bankot, az író kivágta a „nóbelt”, a végrehajtónak nem maradt semmi; ivott hát egy nagyot mérgében. Azután az író adta a bankot, a bíró megrágtatta és behuzta, a végrehajtónak pedig megint koppant a szöme. Most már duplán ivott. A végrehajtó is adott bankot. Az író a bíróval megvizsgált, „hoppot” mondtak és besöpörték a bankot, mert a végrehajtónak a tizenegyes blattjához beköszöntött vendégül télanó: a makkász. Ez pedig fuccs, vagy jogász nyelven szólva: méreg. Megmondta azt már az egyszerű jogász is a vizsgán, hogy jogi szempontból is méreg az, ha tizenegyre disznó jön. Ez tehát méreg volt, a méregnek orvossága a bor, a végrehajtó ezért most már harmadszor is ivott.

És ez így ment jó sokáig, mint a világ forgása. A bíró és az író egyre csak nyert, a végrehajtó meg egyre csak nyelt.

Mikor már nyelni sem tudott, haza kérekedett a szegény lelke, hogy legalább otthon vigasztalódjék a hű „oldalborda” mellett. Mivel pedig a föld mégis csak

mozog, úgy vette észre, hogy a lábai nem akarnak szilárd alapra akadni. Fölszólitotta tehát a barátait, hogy „támogassák” őt haza, nehogy a kapukülsőt „égi jelnek” nézvéen, ő győzzön most az asszony fölött, holott rendszerint az asszony szokott ő felette győzni, pedig nem is lépi át a „Rublkont”, sőt azt se mondja Caesar-al, hogy: veni, vidi, vici...

A bíró és az író, mintahogy jó barátokhoz illik, ezt megígérték, de hogy egy kissé tovább tarthasson a multságuk, hát csak egy föltétel alatt.

Tudták jól, hogy a végrehajtónak a szíve putter, a feje tapló, a zsebje meg csupa vice, azt mondták hát neki, hogy előbb mondjon három igazságot — miután inkább szokott nagyokat „nyilatkozni”, mint igazat mondani — akkor elvezetik az „igéret földjére”.

A végrehajtó, aki zsákszáma gyűjtögette a viceket és csak garas száma a hátrálékokat, legott ráállott az alkura, mint a cigány, de minthogy nagyon éhes volt, ő is egy feltételt szabott ki, azt, hogy hozzanak előbb valami „rágni valót” az asztalra.

A bokor ugrós koresmárosné mindjárt ott termett egy tál turóval és szép szívről kínálta az urakat, hogy: tessék!

A végrehajtó pedig nekiállt a kanalizásnak és az igazságmondásnak.

Először azt mondta, hogy a harmat nem olyan, mint a tenger, mert a tengerbe józan fővel is bele lehet fulladni, de a harmatba nem, ha egész éjjel nyújtózkodik is a pityókás ember a harmatos fűvön.

No, ez igaz volt. Másodszor azt mondta, hogy a nap nem olyan, mint a hold, mert a napba „papaszömön” se lehet bele-nézni, de a hold kitömött pófáját pusztá szemmel is egész éjjel bámulhatja az ember.

No, ebben is igaza volt. Most következett a harmadik igazság, de mielőtt ezt kimondta volna, még egy kanál turót is „bekebelezett” előbb.

szuson, mint a cukortermelés és krízis-kérdésének elő-
lője, bővebben kifejtettem — a bácskaihoz hasonló vi-
szonyok közt csakis úgy létesülhet egészséges cukoripar,
ha a gyár felállításához a répatermelő gazdák legalább
részben, mint részvényesek is hozzájárulnak.

E helyen nem terjeszkedtem ki bővebben e né-
zetem megokolására. Legyen elég például fölémlítenem
azt a tényt, hogy a gazdának — főleg fix répaárak-
nál — nem épen érdeke a jó répatermelés, hanem inkább
a sok répa produkálás. A gyár érdeke pedig ellenkező.
Bácskában terem ugyan igen jó répa, de épen a földek
minősége könnyen inkább a tömegtermelésre készíti a
gazdát. Több mint valószínű tehát, hogy itt, ha a vállal-
kozó és producens közt nem lesz valami közös érdek,
vagy örökös perpatvar leendő a gyár és termelő közt,
vagy a gyár hamarosan beadja a kulcsot.

Ha a termelő egyszerűségi részvényese a gyárnak
és nemcsak gazdaságából akar hasznot látni, de rész-
vénye után is kíván osztaleket: az arany középutat
fogja keresni, vagyis hogy gazdasága is jövedelmezzen,
a gyár is megjeljen; szóval nem céloz csupán nagy ter-
mést, de megelégszik kevesebb, de jöminőségű répa ter-
melésével.

Morva-, Cseh- és Németország rendkívül virágzó
cukoriparát főleg annak köszöni, hogy ott a gyárak
legnagyobb része a termelő gazdák szövetkezése útján
létesült.

Aztán ügyembe veendő az is, hogy remélhetőleg
a kormány is több kedvezményben részesítene azt a
gyárt, mely gazdák szövetkezete útján létesült.

Az elmondott értelemben tett előterjesztésem a
fentebb említett kongresszus is magáévé tette.

Bácskában több okból csakis nagyobb cukorgyárt
érdemes létesíteni. Ilyen nagyobb gyár felállítására és
üzemeltetésére 1—1,5 millió forint szükséges.

Ha akad Bácskában és környékén 3—4000 holdra
cukorrépatermelő s a termelő a gyár alapításához szük-
séges összegnek legalább egyharmadát, mint részvénye-
sek jegyzik: minden bizonytalán még a mostani rossz
cukorár viszonyok közt is akad pénz ember, konzor-
cium vagy bank, mely a vállalatot finanszírozza.

Megjegyzem, hogy a termelő által jegyzett rész-
vényeket nem is szükséges pénzzel fizetni meg, hanem
leróhatják az évenként beszolgáltatandó termés egy
bizonyos, például 10 százalékával.

Nagyon ajánlom, hogy csakis ezen az elven fog-
janak Bácskában gyár alapításához. Az volna a legjobb,
ha minden részvény a termelő gazdák kezében lenne,
de szűkség esetén az is elég, ha csak egy-harmadát
jegyzik a gazdák. Mi az, a gazdag Bácskában 3—400.000
forintot jegyezni! Itt az ideje, hogy a bácskaiak is be-
lássák, hogy a pénznek van más elhelyezési módja is,
nemcsak a földvétel és sparkassa.

Hol legyen a gyár?
Bácskában lehetne ugyan tíz gyárt is felállítani;
ha morvák laknának azt az áldott vidéket, (amit sohasem
engedjen meg az egék ura!) talán már nem is tíz, de
huszonöt cukorgyár kéménye ontaná ott a füstöt; de ha
arról van szó, hogy hol van az — egyelőre — egyetlen
gyár legalkalmasabb helye: csakis Zombor lehet az.

Zombor a központja annak a zónának, ahol leg-
jobb cukorrépa terem. Zombornak van a gyártáshoz alkal-
mas vize, a kanális. Zombor hatalmas vasuti gócpontja
az egész Bácska répatermelésre alkalmas vidékének.
Van vízi útja. Több mint 30 ezer lakosa s a népes
közeli községek a gyárt mindég ellátják elegendő
munkással.

Zombor bukóváci vagy sikarai része, ahol a
kanalíst a vasut keresztezi, miutha csak predestinálna
cukorgyár teleprek!

A „Bácska” 96-ik számában R. A. ur több jóka-
rattal, mint a dologban való jártassággal a kulai ócska
magazin ajánlja fel gyárnak. Ha a Kulai érintő vasutat
létesítenek, Kulai is lehetne cukorgyárt csinálni, de
nem a magazinból; mert eltekintve attól, hogy egy na-
gyobb cukorgyárhoz a répa kupacolására 50—60 holdnyi
telep szükséges és a vasutat is be kell a telepre ve-
zetni, gyárt nem szokas falakhoz szabni, hanem a
falakat szabják a berendezéshez.

Végül kijelentem, hogy ha a cukorgyár létesítése
íránt komoly mozgalom indul meg, szerény tebenségem-
mel és tapasztalataimmal mindenkor rendelkezésére állok
a bácskai gazdáknak. Nem feltűnési viszketegből, nem
is haszonvágyból teszem ezt, csupán a szeretet és hála

készlet erre ama vármegye iránt, ahol életem legszebb
tiz évét töltöttem, ahová legkedvesebb emlékeim fűznek.
Budapest, 1895. december 9-én.

Rombay Dezső.

Ujdonságok.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Csiky Imre
felhatalmazott kir. törvényszéki joggyakornokot a kulai
kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. Schmausz Eudre szabadkai főispán
Bölcs József apatini ügyvédjelöltet a szabadkai törvény-
hatóságához helyettes aljegyzővé nevezte ki.

Adomány. Bendé Imre nyitrai püspök az I.
ujvidéki nőegyletnek újabb ismét 20 frtot adományozott.

Adomány. Engelmann Zsigmond adai ügyvéd
a vármegyei árva- és szeretetbáz alapja javára 50 frtot
adományozott.

Hivatalvizsgálat. Kostyal Ferenc szabadkai
anyakönyvi felügyelő a múlt héten megvizsgálta az
ó-becei és adai anyakönyvi hivatalokat. A tapasztaltak
fölött teljes megelégedést fejezte ki.

**Uj tanár a zombori szeb felső leány-
iskolánál.** Dr. Protits Györgyöt, a zombori szeb
felső leányiskola egyik tanárát, Sarajevóba gimnáziumi
tanárnak neveztek ki, kinek helyébe a zombori szeb
hitközség Manojlovič Milánt, a sarajevói felső leány-
iskola tanárát választotta meg.

Pályázat plebánosi állásra. A zombori
szeb hitközség kiírta a pályázatot a zombori kistemp-
lonnál Zsvikovits Döme elhalálozásával megüresült plebá-
nosi állásra, mely állással járó teendőket Gavrilovits
lelkész látja el.

A zombori Tóth Kálmán-kör 1895. évi
december hó 19-én (csütörtökön) a „Vadászkör” helyi-
ségében alapszabályszerű estélyt rendez, melyre a nagy-
terem közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. „Ko-
ronázási induló.” „Profeta” című operából. Meyerbeer-
től. Előadja a kör zenekara. 2. „Ária.” „Kegyencső”
című operából. Donizettitől. Zongora-kíséret mellett enekli
Szabacs Anna kasszony. 3. „Nyitány.” „Büvös vadász”
című operából. Webertől. Zongorán 4. kézzel előadják:
Travnik Béla és Blumenthal Károly. 4. „Alexandria.”
Ujraiz, írta Vértési Károly, felolvassa Rácz Soma. 5.
„Symphonia.” G-moll, Mozarttól. Előadja a kör zenekara.
6. Vig monolog. Előadja Szalay Frigyes. 7. Részlet a
„Szent-Ivánéji álom” című zeneműből. Meudelsolhtól.
Előadja a kör zenekara. Az előadást tánc követi. Be-
lépőjegy személyenként 1 frt. A kör tagjai (a működő
tagok házastársakkal) az estélyen díjazott nélkül ve-
hetnek részt. A hölgyeket kérijük, hogy az estélyen egy-
szerű öltözkédben sziveskedjenek megjelenni. Kezdeté 8
és fél órakor.

**A szeb praeparandia épület fölszen-
telése.** Megirtuk már egy ízben, hogy a zombori szeb
tanítóképző intézet új épületének fölszentelésére Bran-
kovits patriarkát kérék fel, ő azonban arra nem jöhét
el. Most a hitközség elhatározta, hogy Opaesics Germán
bácsi püspököt kéri föl e célra és a vasnapi közgyűlés
egy bizottságot küldött ki, hogy a püspököt erre föl-
kérjék. A fölszentelés valószínűleg a szeb Szt. György
napkor lesz.

Az aruló papucok. Kövágó Péter zentai
gazdaembernek nagyon fogott a buzaja a padlason,
de nem tudott rájönni, hogy ki fogyasztja. Napokig
lesben állt anélkül, hogy a teitest megcsipette volna.
Am egy sötét éjjel kicsibe mult, hogy a hivatalan la-
rogatót meg nem fogta. Ugyanis szokatlan zörejt hallván
a padlason, óvatosan kilépett az azon pillanatban ért
az udvarra, mikor valaki átvetette magát a kerítésen.
Lármát ütött, de a tolvaj elmenekült. A padlason mar-
adt azonban a korpusz delikti — egy pár jól kitaposott
papucs alakjában. A károsult, kinek apródonként 7 me-
termáza buzaját elcipelgették, nyomozni kezdé a pa-
pucs gazdáját és azt állítólag Povaz Marton becses sze-
mélyében meg is találta. A dolog ilyen stádiumba jut-
ván, a véglebonyolítást a bíróság fogja eszközölni.

**Tandij kérdés a szeb felső leányisko-
lánál.** A zombori szeb hitközség kimondotta, hogy
az itteni szeb felső leányiskolánál ezután tandiját nem
fog követelni. Ezen határozat mindenestre igen örven-
detes, mert így még a szegényebb sorsú leányok is
könnyebben látogathatják az intézetet.

Mikor pedig már a végrehajtó a lótválon kívül
volt, egy nagyot nevetett a markába és így szólott:
— Hát az szent Péterné légyon az kis portám
kapukulcsa... mi?!

— Ugy ám!... mondta az asszony fogcsikorgatva.
Oda menjen kend, az majd beereszti.

Légyon mög hát a te akaratod valamiképen a föld-
dön, azonképen a menyekben is, — gondolta magában a
végrehajtó, azután pedig lassan visszsa ballagott oda, a
honnán kiindult. Mert tudta jól azt, hogy szt. Péterné
nem lehet az ő portájának a kapukulcsa, de ha ott volna
is, akkor sem mehetne föl érte, mert nincs meg neki a
„Jákok” lajtorjája.....

A „zöld koszorú” asztalainál találta újra a bírót,
meg az irót. Odavette magát közéjük, telehozatta az
asztalt borral, a cigányt féllábra, a csaplárnét egész
lábra állítva, mulatót kivilágos-kiviradig bubánatos ke-
belek, kifordított zsebekkel.....

Persze, hogy a jó barátok szintén kitarítottak vele.

Mikor harmadnapon bevetődött a hivatalba, hogy
a felszaporodott restanciát „rátáknak” elintézte, ott ta-
lálta a kapukulcsot az asztalon, mellette meg egy rőfös
levelet. A felesége küldte oda mind a kettőt.

A kulestől megjárd, mert azt hitte, hogy csakugyan
szt. Péter jart az alatt az idő alatt, mig ő mulatót, az
irodájában és visszahozta a kapukulcsot, hogy máskor
embereje meg magát és ne háborgassa a csendes éjsz-
kát nyugalmában, a levélnek azonban megörült, mert a
mint a végire jutott és azt olvasta ki belőle, hogy mind-
örökre elbucszott tőle a „kedves életparja” és vissza-
megy „Szvatopluk országába”, ahol ólesőbb ugyan a
krumpli, de drágább az asszony, — Zathurevesek Miso:
a telivér végrehajtó égneke emelte savó szeméit, nagyot
föházkodott és Papanek Danival — a tótok kis kirá-
lyával — így kiáltott fel:
— „Kocajtank — balál a zisteneg!”

Katonai lakberek Zomborban. Valamikor
a házuarak megadóztatásra csekely házérösszegeket
vállaltak be, dacára annak, hogy ők tényleg nagy ösz-
szegeket vágtak zsebre. A honvédelmi miniszteriumban
azonban az adóbevallás adatait láttak csak és ebből azt
következtették, hogy Zomborban nagyon ócsók a lakások
és így a katonai lakbérosztályzatban Zombor nagyon
hátra került: a VI. osztályba. Ennek meg az a követ-
kezménye van, hogy a katonatisztek itt kisebb lakbért
kapnak. Minthogy pedig ő nekik az előirt kényelmes
lakásra minden körülmények között igényük van, és a
lakbérükön ilyen nem kaphatnak, a beszállásosai tör-
vény alapján egy-néha városra fordultak azzal,
hogy a kompetens lakbérben a város szerezzen nekik
kompetens lakást is. A város ezt köteles tenni és így
szép summákat ráfizethet a katonák lakbérére. Hogy
ezen a bajon segítve legyen, a város a honvédelmi mi-
niszteriumhoz fordult. A miniszter elrendelte a viszonyok
alapos kipuhatólását és e végből péntek delután, zombor-
ban és vasárnap délelőtt folyton tárgyalat egy nagyobb
bizottság, melynek elnöke Schlagger polgármester volt
és tagjai: Dicht es. és kir. őrnagy, Milodanovits m. kir.
honvédszázados zászlóaljparancsnok, Hartmann es. és
kir. százados, továbbá egy hadbiztos; a pénzügyigazga-
tóság a kincstár képviseletében Jorgovits Döme számti-
sztet küldte ki; a városi tanács részéről a polgármes-
teren kívül jelen voltak még Dekker Pál tanácsnok és
dr. Matzitz Pál aljegyző. A hosszú és beható tárgyalások
során bites adatokkal indokoltatott a városnak és a
katonaságnak azon kívánsága, hogy Zombor a katonai
lakbérosztályzat II. osztályába vettékék föl. A kincstár
képviseleje azonban a III. osztályt hozza javaslatba. Így
tehát valószínű, hogy a VI. osztályból alaposan előbbre
ugrik a város.

A gőzgépeket és kazánfűtőket vizs-
gáló zombori bizottság, f. évi december 30-án fogja
legközelebről vizsgálatait tartani, a m. kir. államépíté-
szeti hivatal helyiségében, (megyeház). — A vizsgálatra
jelentkezni óhajtok, kellemes felszerelt folyamodványai-
kat, a m. kir. államépítészeti hivatalhoz íntézzék. — A
vizsgálatra jelentkezőknek igazolniuk kell: 1. hogy a 18.
elevevet betöltötték. (Ljabb egyének keresztlevéllel), 2.
hogy magyar honossággal bírnak, 3. hogy erkölcsileg
kifogastalan életűek. (A 2. és 3. alattiak azonogy bizo-
nyítványba is foglalhatók), — 4. hogy fűtött kazán,
illetőleg dolgozó gőzgep mellett, gépész felügyelete alatt
legalább hat hónapon át dolgoztak. (Az erről szóló ma-
gabizonyítvány az előjáróság által is megerősítendő).
— Egyuttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy
a gepeszjelöltektől az állam hivatalos nyelvének oly
mervben való ismerete kívánatik meg, hogy a kiadott
kazanügyi rendeleteket teljesen megérthessék; magyarul
olvasni, írni, beszélni tudjanak. A kazánfűtőjelöltektől
csak az állam nyelvének megértése, s a számok olva-
sása kívánatik meg.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zombori
hitoktatói állásra.

**Jótekonycélu előadás a „Tanítókháza”
javára.** Zomborban, a városi színházban, pénteken
1895. évi december hó 20-án adatik: 1-ször. „A level.”
Szinnű 1 felvonásban. Irta Förgő Bácsi. Rendezi özv.
Berger Anna. 2-ször. „Az angyalokrol.” Bogdanffy La-
jostól. Előadja Gerlich Paula. 3-ször. „Csintalan Bertok.”
Vigjatek 1 felvonásban. Irta Váradi Antal. Rendezi Deák
Emilia. 4 szer. „Tündér és a virágok.” Komocsy J. Szav-
valja Uhlmann Anna. 5-ször. „Tündér a virágok között.”
Elokep. — Kezdeté pont fél 8 orakor.

Az első felekezeti nékülük. A „Bácskai
Ellenor” ez alatt a cím alatt írja: A vallás szabad gyar-
korlatáról szóló törvény f. hó 11-én lepett eltebe és
dr. Veesei Samu és dr. Blau Lajos helybeli ügyvédek
bejelentették Kutna Mór főrabbinak, hogy az izraelita
vallásfelekezetből kilépnék. Bejelentették ugyanok a
városi tanácsnak, hogy más vallás kötelekébe nem lep-
nek be s így valószínűleg ők az országban az első
felekezeti nékülük.

Leányzóktetés. Milankovits Anna zentai 17
éves hajadon, szívének egész melegével Zsarkov Dusan
szerette, de Milankovics Balázs, a zsarnok szívű apa,
mit sem akart tudni Dusan arról s kegyetlenül kiutasít-
totta a házból. Pedig Milankovits Balázs tudhatta volna,
hogy a szerelem áttör minden gáton s így az ő nagy
szigora is csak olaj a tüzre. December 9-ének reggelén
a kis Annácskát nem találták sehol a házban, bár este
még nyugodalmas jó éjszakát mondott az apjának és
— bizonyítja az egész ház — le is fektűt aludni. Amint
első meglepetéséből fölocsudott, Milankovits Balázs azo-
nal a kikoszarozott köré gondolt és szertelen haragra
gerjedett. Nagy busánggal fölfegyverkezve Zsarkov
Dusanék házához sietett és ott találta — Annácskát, ki
nagy szegyenkezve Dusan széles láta mögött kerestet
menedéket az apai hatalom ellen. Milankovits Balázs
roppant lármát csinált, de nem volt foganatja, egyedül
jött és egyedül távozott. Am de van még igazsága. Be-
pörölte a lányzóktető gavallert a hatóságnál. A kis
Anna azonban a bíró előtt is — nagy pirulások között
— kijelentette, hogy nem megy haza, mert Dusan
nagyon szereti.

Kutba dobták. Lázár Mari ó-becei 55 éves
öreg asszony, elvállva el az urától, Lendvai Jánostól s
Oszlár Mihálylyal egy házban lakik. Az öreg Lendvai
néha-néha meg szokta látogatni elvált nejt; így történt
a mult héten is. Mikor már kibeszélgették magukat, este
a férfi eltávozott. Az öreg asszony kikisérte az utca aj-
tóig, azután visszatért. Mikor a sötét konyhába vissza-
jött, két erős kar ragadta meg a torkát, ölbe kapta az
illető férfi és az udvaron levő kutba dobta az öreg,
halálra remült asszonyt. Esés közben még segélyért
kiáltott, de nem hallotta senki, mert az ott lakó Osz-
lárék a szomszédban voltak. Az öreg asszony a mély
kutban a víz színére jutva, bele kapaszkodott az alul
kideszkázott oldalfalba és ujjal segélyért kiáltott. Végre
már annyira elgyengült, hogy csak nyöszörgése hallat-
zott. A kétségbeesett segélykiáltást Lázár Pál szomszéd
hallotta meg, de nem tudta elgondolni, hogy honnan jő.
Bezörgetett a szobába, de mert választ nem kapott,
beszölt Kovácsékhoz, ahol tudta, hogy Oszlárék estén-
kint tartózkodni szoktak. Az így felzavart szomszédok
az udvarra jöttek s a nyöszörgés után indulva rátaláltak
Lázár Marira a kutban. Csakhamar kötelet dobtak le,
amelybe fogódzott addig, amíg letrát eresztettek le, hogy
azon feljöhesse. A halálra ijedt és kimerült öreg asszony
csak annyit tudott mondani, hogy egy ismeretlen férfi a
kutba dobta.

Harmadszor pedig azt mondta, hogy ez a tál turó
most már három kanállal kevesebb, mint amikor az asz-
tálra állították.

Ez volt a legigazabb mondás. Mindannyian habo-
tára fakadtak a jó ötletek miatt és áldomás fejében
még egy-pár flaskó erejéig megkönnyebbitették a hordót,
azután pedig baba „gyámolították” a végrehajtót, mert
tartottak attól, hogy máskülönbön otthon az aszonyának
majd csak viradatkor tudna ilyen igazságokat mondani.

Amint odaérték a „kiskapuhoz”, zörgetni kezdének,
hogy megnyiljék a jó barátjuk számára a „mennyor-
szág kapuja”. De hiába zörgettek, nem nyitattott meg
nekik. Újra zörgetének és újra nem nyitatték ki nekik,
hanem e helyett egy „sárkány” dugta ki a fejét az
ablakon és úgy fujta feléjük a tüzes lángokat, hogy
csakhamar nappali világosság derengett bele a sötét
éjszakába, és a két jó barát lámpás nélkül is gyorsan
megtalálta az utat oda vissza, a honnan elindult.

A végrehajtó egy darabig csak támasztotta a kapu-
felfát, de midőn látta, hogy e pokoli mennydörgésnek
vége hossza nem lesz, előszedte a kifoghatatlan humo-
rát és a sárkány-feleség felé fordulva, a legpoétikusabb
hangon imigyen deklamált a költővel:

„Az a szemet, mely oly szépen,
Oly szelíden rám ragyog,
Fenn az égen irigylik
A gyönyörű csillagok.
Mutatja az, hogy csak akkor
Jönnek ők fel az égbe:
Hogyha álom, esendés álom
Száll angyalom szemére...”

Hanem ez a szép vers se bírta megindítani az
asszony köszívét. Az álmából „felvert özike” most még
dühösebb lett, még jobban fujta a tüzes lángokat és
meztelen karjaival még jobban hadanászott az ura feje
körtől, melyet ha elér vala, leszakasztja vala az „Ádám-
csutkaról” mint valami robadt tököt; de nem ért el,
mert a föld még mindig mozgott és mindig tovább-
tovább mozgatta az ablaktól a végrehajtót.

háza
E
eljegye
leányát
V
mely a
házy M
célű tűz
külfolc
most a
A vad
fogad e
mánsze
társaság
tetések
piacai
vadat k
U
tartott
a gróf
titeli va
zavott n
jelentke
kiépítés
T
azaz es
támadt
leégték
böl er
El
muiszt
telig, to
Ujvidék
kalati en
Ö
jegyző k
szándék
átsapta
késő. A
de mire
Tettének
Me
vén cig
fakanyó
leánya D
minthogy
tízet, ő n
lehevert.
szerencs
gyuladt s
Az öreg
hol fát gy
gyermek
Gy
polyaról
vosa a „T
javára gy
Az össze
„E
írja: Váro
Hirlap” cí
heti lap n
kiadó pedi
nyámszám
széküldes
bizony az
csiak vagy
képvisele
kivanunk
Vál
Fedor lett
Vál
Janos vol
lasztattak
Hal
Stevan ko
sarkán lev
embert lét
sárnap del
vett s vő
szomszéd
kodó kőm
talankod
laszt sem
Bunyevacs
vonásaival
a helyszí
is szőn-é
vasárnap
jól befűtő
örizze, a
baj, mert
melyen alv
bináció, m
hogy semm
meg ismer
A jó
sok ezer k
ezredéves
ben a köz
zetek és eg
és izmosra
emelni. Ebb
a siketném
oktatására
szeretetház
jövő intéz
dolgok, am
szítenek, elő
osztályban
vitelhez.
Mű
Érde
zán a jövő
nek a világ
nemzetek fe
képviseletés
uj parlament

A tanítók háza. A Kalocsán építendő tanítók háza javára eddig 26,726 frt 58 kr gyűlt össze.

Hymen. Kovács Jenő úvidéki m. á. v. tisztviselő eljegyezte Pekló Irénke kisasszonyt, Pekló J. építész leányát.

Vadászok figyelmébe. A vadkiviteli társaság, mely a nyár folyamán alakult, s elnökké gr. Eszterházy Miklós és gr. Almásy Imre választották meg, azon célt tűzte feladatává, hogy a Magyarországon lőtt vadat, külföldi piacon előnyösebben és biztosabban értékesítse, most a vadászatok idejével megkezdte működését. — A vad értékesítése iránt, nemcsak a társaság tagjaitól fogad el megbízásokat, hanem bárkitől is átvész bizományserű értékesítést végeztet, s a közvetítést a társaság budapesti irodája eszközli, mely már összeköttetéseket szerzett a külföld nevezetesebb értékesítési piacaival, melynek Páris, London, Lyon stb., hova a vadat külön e célra berendezett vasúti kocsikban szállítják.

Uj vasut. Tittel képviselőtestülete f. hó 11-én tartott rendkívüli gyűlésén nagy lelkesedéssel tárgyalta a gróf Leiningen miniszteri biztos által tervezett úvidéki vasut kiépítését, mely célra negyvenezer frtot szavazott meg. Az érdekelt szomszéd községek szintén jelentékeny összegeket ajánlottak fel, és így e vasut kiépítése iránt alapos reményeket táplálhatni.

Tűz. Dreszner József apatini lakosnál f. hó 12-én azaz csütörtökön déli 1/2 12 órakor, a melléképületben tűz támadt; a tűz következtében a melléképületek teljesen leégtek. A tűz keletkezése valószínűleg vigyázatlanságból eredt.

Előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter gróf Leiningen Arminnak az O-Becsétől Tittelig, továbbá Zsalya és Káty községek érintésével Úvidéki kiépítendő vasutvonalra vonatkozó előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

Öngyilkosság. Bellánovics Jóca volt kamenicai jegyző a múlt héten Úvidéken a fabírdól öngyilkossági szándékkal a Dunába ugrott. Mikor a fagyos hullámok átsaptak rajta, jajveszékelve kiáltott segítségért — de késő. A közelben levő halászok csónakra kaptak ugyan, de mire a helyszínre értek, a szerencsétlen elmerült. Tettének oka állítólag a nyomor volt.

Megégett cigányleány. Bajsáról írják: Egy vén cigány Nikolajevics Iván már évek előtt egy rozoga fakunyhóban tütötte fel tanyáját a község előtt. Egyetlen leánya Darinka gyalog jött haza a topolyai piacról s mint hogy nagyon megfázott, a kunyhó közepén rakott tüzet, ő meg közvetlen a tűz mellett egy rakás szalmára lehevert. A fáradtság erőt vett a szegény leányon s szerencsétlenségére elaludt. A szalma csakhamar meggyuladt s így a szép Darinka is a tűz martalékává lett. Az öreg cigány csak késő este tért haza a kertek alól, hol fát gyűjtött s majdem kövé dermett, midőn egyetlen gyermeke testét lamuvá ége megpillantá.

Gyűjtés a zágrábi zászlóvédőknek. Topolyáról írják: Dr. Hadzsy János városunk hírneves orvosa a „Tarsaskörben“ a zágrábi magyar zászlóvédők javára gyűjtést rendezett, ami 35 frtot jövedelmezett. Az összeg már rendeltetési helyére lön küldve.

„Bacstopolyai Hírlap.“ Topolyai levelezőnk írja: Városunkban 1896. január hó 1-én „Bacstopolyai Hírlap“ címen társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi heti lap indul meg. Szerkesztője dr. Farnék Dezső, a kiadó pedig Wilhelm Miksa könyvnyomdász. A mutatószám már sajtó alatt van s a napokban fogják szétküldeni. Topolyán már többször volt heti lap, de bizony azok egymásután őseikhez vándoroltak. Kíváncsiak vagyunk, hogy ez meddig fogja Topolya érdekeit képviselni. Különben az új kollégának sok szerencsét kívánunk a nép kegyének hullámzó oceanján!

Választás. Turián az iróki állásra Pajdák Fedor lett a napokban megválasztva.

Választás. Bács-Petrovoszellőn irnokká Horváth János volt penztáros, állatorvossá pedig Buzi János választották meg.

Halva találtak. O-Becséről írják: Bunyevacska Stevan kőműves feleségétől elválva lakott a battyu utca sarkán levő ház egyik szobájában. A java korban levő embert hétfőn reggel a lakásban halva találták. Még vasárnap delután a szokásos sarki beszélgetésben részt vett s vidáman tréfált s így annál inkább feltűnt a szomszédoknak, hogy a máskor már korán szorgalmaskodó kőműves semmi életjel sem ad magáról. A nyugtalanító szomszédok végre rázörögtek, de semmi választ sem kaptak. Rosszat sejtve, rátörték az ajtót s Bunyevacska ágában halva találták, arcán a kinlódás vonásaival. Az értesített rendőrség és előjáróság azonnal a helyszínre sietett dr. Szász községi orvossal, a ki is szén-éleg mérgezést konstatait. Bunyevacska ugyanis vasárnap este szobájába tette az abban levő tűzhelyet jól befűtötte s lefekvéskor, hogy a meleget jobban megőrizze, a cső elzáró szelepet becsukta. Eppen ez volt a baj, mert a szénesező fa mérge betöltte a szobát és a mélyen alvó szerencsétlent megölte. Legalább ez a kombináció, mert az öngyilkosság lehetőségét kizárja az, hogy semminemű felvilágosítást sem hagyott hátra, de meg ismerői sem tartják ezt valószínűnek.

A jótékony pavillonja. Magyarország sok ezer közjótékony intézete külön épületet kap az ezredéves kiállításán. Eredetileg a közművelődés és részben a közoktatás kiállításába szánták a jótékony intézetek és egyesületek kiállítását, de ez is olyan nagyra és izmosra fejlődött, hogy külön hajlékot kell számára emelni. Ebben a legközelebb elkészülő pavillonban lesz a siketnémák, vakok, gyengeelméjűek nevelésére és oktatására vonatkozó minden eszköz és adat, árvalázak, szeretházak, menedékházak kiállítása, a különféle közjótévi intézetek kiállítása, továbbá mindazok az érdekes dolgok, amelyeket maguk a társadalom gyámoltjai készítenek, előállítanak. Az új pavillon terve a műszaki osztályban készült s rövid időn már hozzáfognak a kivitelhez.

Művészet és irodalom.

Érdekes események esztendőjének lehet igazán a jövő évet nevezni. Már kora tavasszal elkezdődnek a világra szóló ünnepélyek, amelyen a művelt nemzetek fejedelmiei részint személyesen, részint fényes képviseltetéssel vesznek részt. Ezután következnek: az új parlament nagy megnyitó ülése, a nemzeti kiállítás

a hazai és nemzetközi nagy kongresszusok, a szokatlannal fényes történeti díszmenet, mely Magyarországnak ezredéves múltját káprázató fényben fogja feltüntetni; mindez csak csekélyebb része a jövő millenárius év rendkívüli gazdag eseményeinek. A közönség a legnagyobb érdeklődéssel kíséri már most is a készülődéseket, de az érdeklődés tetőpontra természetesen majd csak az ünnepélyek alkalmával fog lépni. A lapok már is intézkedéseket tesznek a közönség érdeklődésének kiegészítésére. E tekintetben a „Magyarország“ rendszere, amely már eddig is fényesen bevált, a művelt közönséget országjárta meg fogja győzni, hogy a „Magyarország“ megjelenési ideje a vidék közönségére nézve a legkedvezőbb. A munkatársaknak egész serege gyűjti össze a nap eseményeit a „Magyarország“ számára. A legmodernebb nyomdai technikával felszerelve ezek az események a nap folyamán és a késő esti órákban már feldolgozva, kiszedve stereotípálva vannak, úgy, hogy az éjjel induló vonatok a „Magyarország“-nak már ezer és ezer példányait repítik szét az ország minden tája felé. Míg más lapok csak a déli vagy esteli órákban jutnak el olvasóikhoz, a „Magyarország“ olvasója már a reggelinél teljes részletességgel olvashatja az előző nap összes eseményeit: a világra szóló ünnepélyeket, a kongresszusok eredményeit, az országgyűlési tárgyalásokat, gazdasági és tözsdei tudósításokat és az ország és külföld minden nevezetesebb hírét és eseményét. A „Magyarország“ ezzel az újítással, mely a külföldön már kitűnően bizonyult, még eddig egyedül áll hazánkban s hogy a mi közönségünk is mennyire méltányolja ezt az igazi sajtóreformot, mutatja a számos elismerés, mely az ország minden vidékéről naponként érkezik a „Magyarország“-hoz. De ezen az előnyön kívül a „Magyarország“ gazdag tartalma, politikai jól értesülése, férfias és nyílt szelleme, változatossága és elevenése által is meghódította a közönséget úgy, hogy ma általánosan a legjobb lapnak van a „Magyarország“ elismerve. A lap felelős szerkesztője: Holló Lajos orsz. képviselő, főmunkatársa: Bartha Miklós az országnak ez idő szerinti legelső publicistája, helyettes szerkesztője: Inczedy László. A „Magyarország“ kiadóhivatala bárkinek kívánatára egy hétig ingyen küld mutatónyomtatványokat. A kiadóhivatal címe: Budapest, Sándor utca, 2. szám, ahová az előfizetési pénzek is küldendők. (Egy hóra 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, félévre 7 frt, egészévre 14 frt.)

Színház.

A becsületesek.

Csütörtök, december 12.

Ma premiere volt a színházunkban, a mennyiben Gerolams Rovetta „A Becsületesek“ című darabja Zomborban még szinte nem került. Tekintve ezenfelül a darabnak jó hírét, nagy várakozással mentünk a mai előadásra.

A darab csakugyan becsületes embereket mutat be a közönségnek. A legnagyobb fokú realizmus dominálja a darabot elejétől végig. Azzal kezdődik, hogy egy bankhivatalnok, a kinek nagy családja van, nagyobb mennyiségű pénzt sikkaszt s ezért elcsuklik. Egy másik bankhivatalnok (Carlo Moretti) az ügynek vizsgálatával van megbízva. Hozzá jön a sikkasztónak kétségbe esett neje könyörögni, hogy szerencsétlen férjének helyzetén valamilyen segítsen. Carlo a tiszta becsületességnek mintaképe. A legnagyobb megbotrányozással, szinte utálatlalt itéli el volt hivataltársának a bűnét. És ez a jellemes Carlo szintén sikkasztóvá válik. Ő a darabnak a hőse. Az első felvonásban valóságos minta-jellem, a ki ritka becsületességgel egyedül a családjának és hivatalának él. Boldognak hiszi magát, a feleségét jó, derék nőnek.

De jön a fordulat s a néző sajnálattal látja, mint stílyed a becsületes Carlo is a bűn örvényébe. Carlo felesége ugyanis nem tisztességes, becsületes, hű feleség. Szereti ugyan a férjét, de pénzért már rég idétől fogva oda dobja magát Sigismond bankárnak. Ez a pénz teremtő tulajdonképpen meg Carlo házában a jöletet. Carlo keresete nem volna erre elég, ő azonban ezt nem tudja; azt hiszi, hogy neje ügyesen tudja jövedelmüket beosztani. Sigismond halála, a kit nyílt utcán orgyilkosok ölnék meg, kiderít mindent. Jönnek a régi hitelezők a számlákkal, a miket az asszony most már nem képes kifizetni, mert Sigismond nem él s így szeretőjét, Carlo feleségét nem tarthatja ki továbbra is pénzzel. A férj ebből és Sigismond hátrahagyott irataiból mindent megtud. Reá rohan becsületes feleségére, a kit annyira szeretett, szinte imádozott és foltogatni kezdi. De nem öli meg; a gyilkosságtól visszariad. Carlot most az a tudat kínozza, hogy keresményéből Sigismond pénze nélkül, nem élhetné a régi jöletben, a világ megfogja tudni, hogy a Sigismond halála okozta háztartásukban, fényűző életükben a változást; meg fogja mindenki tudni, hogy az ő neje becsületes nő, hogy szeretője volt a bankárnak. Carlo tehát azt bátorozza, hogy a feleségével továbbra is együtt fog élni, ne hogy az elválás folytán megtudja a világ az asszony becsületességét, a mi az ő nevét szennyezte be, továbbá, hogy a régi életmódot fogják ezentúl is folytatni. Igen ám, de ehhez nem elég az ő keresménye; ugyanezért Carlo kénytelen sikkasztani. A becsületes Carlo sikkasztó lesz; azért lesz azzá, hogy megmentsse a becsületét. Ez a rugója tettének. Mikor aztán attól tart, hogy bűnének nyomára jönnek, megszökik Amerikába, hátrahagyva feleségét és kis fiát.

A darab többi alakjai is mind becsületesek. Így pl. Orlandi, Carlo apósa szinte utálatot gerjeszt ocsmány gondolkodásmódjával; jellemében nincs egy szikrányi tisztos vonás.

Az előadás sikeres volt. A rendezés, az egyes szereplők játéka megfelelt a követelményeknek.

Laczkó Aranka (Elise) művészzel játszott; Hidvéghy (Carlo) nehéz szerepét sok ambícióval dolgozta ki. Taboly Clementinának egy szánalomra méltó, a bántól megtört női alakot kellett volna bemutatnia. Gyarmathy (Orlandi) sikeresen játszotta meg a szerepét.

Nem tudjuk megérteni azt, hogy a darab befejezését miért változtatták meg. Fennebb elmondottuk, hogy a darab befejezéseket Carlo megszökik Amerikába. Eredetileg így is van a darab megírva. Fűredi direktor azonban gondolt merészet és nagyot: Carlot nem engedti Amerikába. Ugy adták ugyanis ma a darabot, hogy Carlo a végén csak akar megszökni, de nem szökik

meg, hanem agyon lövi magát. Nos hát, nagy kár ilyen önkényű változtatást eszközölni. Ugy is elegendő rémes a darab.

A kis doktor.

Szombat, december 14.

Szombaton este meglehetősen telt ház előtt Lecocq Károlynak ezen itt rég nem látott operettje került színi. Az előadás közepes, a szereplők jelmezei azonban most is igen szépek voltak. Gy. Mészáros Kornélia a címszerepben igen kedves volt s szépen énekelte. Berczik Margit a virágáros leány szerepét szépen játszotta és a farsangi dalt, továbbá a második felvonás egy bangulatos dalát valóságos bravúrral énekelte. Langh Ödön ez este meglehetősen jó volt. Perényi, Ferenczy és Erdélyi Otília is elég ügyesek voltak.

Az operette zenéje csupa finom kedves ötlet és sehol komplikáltabb motívumok nem fordultak elő. De viszont kevés operette van, a hol keringő, muett polka formájában több eredetibb gondolatot hallunk mint ebben. A kórusok nem épen kifogástalanul működtek. Így különösen a második felvonás egyik kórusában a tenor igen élesen és nyersen vágott bele a pianissimo és kellemetlenül hangzott ki. Szépen volt azonban előadva az első felvonást bevezető azon fokunkint karba menő dallam, mikor a kis doktort elfogják a „forgó“(?) miatt. A zenekar elég ügyesen játszott — kár volt azonban az ouveturból csak a felét játszani el.

Marsca, az ezred leánya.

Vasárnap, december 15.

Ékes rigmusokban megírva, kedélyes téli olvasmány lehetett volna. Es a ponyván mindenestre nagy kelendőségnek örvendene ez a katonai história. Hat ha még címkéül ott állana a Marsca képe vörös katoná-attilában, köcsagos kucsmában, csizmában stb.

Bizony szörnyű módon naiv darab ez az irodalmi kutyvajak! Még a karzat is boszankodott föltűtte. Hat még a bérlők! No azok ugyan csak megköszönik az igazgatónak is, meg a színiügyi bizottságnak is.

Egyébként nem is értjük, hogy mikép kerülhetett előadásra, mikor a színiügyi bizottság által megállapított heti műsorba felvéve nem volt. Ki engedte meg az igazgatónak, hogy így megboszausa a publikumot, azt a publikumot, a melyik előre kifizette neki a bérletet és így kénytelen elfogadni, a mit a színpadra hoznak? És mit szól mindehhez a színiügyi bizottság?

Régi a darab igaz, de azért ez nem menti a rosszását.

Egy leányt az ezred neveli föl, csupa katonák között van örökké, tizenhét éves már, tudja az összes fegyverfogásokat, vezényszóra masiroz, fordul jobbra-balra stb. és sorra ölelgeti az ezred minden legényét, mert hiszen azok jó pajtasai! És a mikor jómódba kerül, megint visszazökik az ezredhez, a pajtasok közé és ott ölelkezik, esőkolózik megint a táborban. A szereplők maguk se fogták föl komolyan a dolgot. Egyik se iparkodott úgy, a hogy kellett volna. Talán az egy Ferenczy volt csak elemében, a ki egy frakkos udvarmester szerepében nevetette a publikumot.

Mészáros Kornélia dalai tetszetek, a játéka nem, valamint a többi szereplőké sem.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANNÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A mélykúti (Bács-Bodrogm.) r. kath. elemi népiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett tanítói állásra pályázat hirdettük. Évi fizetés 400 frt készpénz, 80 frt lakpénz, 3 öl lány tűzifa és szabad fűtő szalma. Ha ez állásra a helyben már működők egyike lenne előléptetve, akkor az így megüresedett állásra hirdettük a pályázat, évi 400 frt készpénz fizetéssel. Kötelessége a megválasztottnak az ismétlőiskolát is külön díj nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvényben világosan kiteendő, hogy folyamodó az állást az itt megjelölt javadalmazás bármelyikével, vagy csakis az előző jelzett javadalmazással bajlandó elfogadni. A szabályszerűen felszerelt kérvények folyó évi december hó 26-ig a mélykúti r. kath. iskolaszékre címezve, főtiszt. Tormágy Gábor ker. esperes úrhoz Katymárra küldendők.

2—1

Az iskolaszék.

4153. szám.

kig. 1895.

Árverési hirdetmény.

Bács-Topolya tulajdonát képező vdszati jog, mely a gróf Zichy N. János tulajdonához tartozó Emőd (Emusits) és Uj-puszta kivételével a község egész határára kiterjed, hat egymásután következő évre, vagyis 1896. évi január 1-től 1901. évi december 31-ig terjedő időre Bács-Topolyán a községbáznál **1895. évi december hó 17-én délelőtt 10 órakor** szóbeli nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek berbe fog adni.

Kikiáltási ár 180 frt, melynek 10%-a készpénzben avagy elfogadható értékpapírral az árverés megkezdése előtt az elüljáróságnál leteendő.

Az árverési feltételek a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

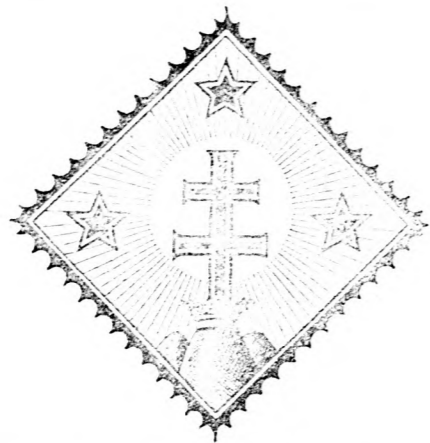
Felhívtnak mindazok, kik e jogot bérbevenni szándékoznak, hogy az árverésnél személyesen annyival inkább is megjelenjenek, mert írásbeli ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Bács-Topolyán, 1895. évi november hó 28-án.

Jedlicska Mihály,
jegyző.

2—2

Fekete István,
bíró.

2-szeres és 3-szoros termékek

csak mesterségesen szarított

MŰTRÁGYÁVAL

értékét el. *—20

A vármegyei Gazdasági Egyesület a „HUNGARIA” műtrágya, kén-sav- és vegyi ipar részvénytársaság képviselőjét az egész megyére elvállalta s így nemcsak készséggel nyújt tájékoztatást mindenkinek a műtrágyák kérdésében, hanem a beszerzést is díjtalanul eszközözi.

Arverési hirdetmény.

Alulírt község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint folyó évi november hó 30-án 1895. számú képviselőtestületi határozattal a vadászati 1896. évi január hó 1-től 6 egymásután következő évre berbeadni határozta. Kikiáltási ár évi 20 frt.

Felhívtnak emellett az árverezők, miszerint **folyó évi december hó 28-án d. e. 9 óráig tartandó nyilvános árverésen** a községbeza tanácsstermében megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Kis-Hegyesen, 1895. évi december hó 2-án.

Czirák József, jegyző.

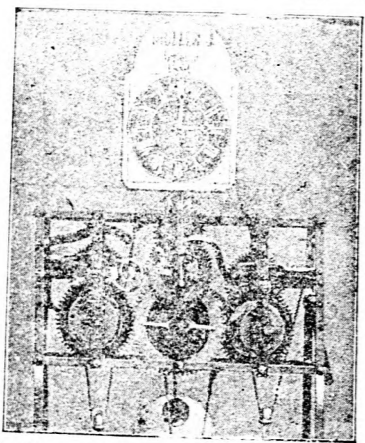
Pecze Pál, bíró.

MÜLLER JÁNOS

műorás és toronyóra-készítő gyártelepe

O-BECSÉN.

Szives megfigyelésül!

Öngyméltósága a m. kir. kereskedelem- és iparügyi miniszter ur jóakarata által a közel-múltban külföldi tanulmányokra lettem kiküldve, mely utazásom alatt (Bécs, München stb.) szakmában annyira kikepeztem magamat, hogy bármely külföldi gyártmányul szemben kiállhatom a versenyt.

Mintán a toronyórák egy részeiben, mint teljesen a saját telepeimen, a magam vezetésével készítenek és állítanak fel, azokat a legelőnyösebb árak mellett szállíthatom már annál fogva is, mintán existenciám itt a vidéken jóval olcsóbb, mint a fővárosi, esetleg bécsi óragyárosoké.

Óráim magas alakkal, a legújabb és tökéletesített szerkezetű horgony- (Anker) járáttal bírnak, ezek teljesen megbízható, precíz járással, kiváló erős ütés és könnyű kezelésük által tűnnek ki. — Az órapecék homlokzatán egy mutatószámlap és egy készlet van, melyek által a külső mutatók nagyon előnyösen perenkint előre vagy vissza igazíthatók; egy regulator-esavarral pedig az óra pontos járása szabályozható. — Az órák alványa erős kovacsolt vasból és olajtétkkel tartósan befestve; a főkerékek a legjobb vas- és rézüntésből, valamennyi tengely tömör kovacsolt vasból edzett tengelyvéggekkel és fényesen kiesztergályozva; a horgonylapok, rugók, hajtóköröngöcskék acélból és megedzve. Az óraszámok vaslemezről, erős vasrámmal és ajtócskákkal vannak ellátva, a számok kívánatos szerinti festve vagy aranyozva. — A mutatók vasból és díszesen kidomborított vaslemezről, valódí aranynyal tartósan megaranyozva. Esetleg rézből és tűzi aranyozással. — Kívánatra szállítok transparent-léveg számlapokat éjjeli megvilágításra.

Költségjegyzék készítéséhez kéretik a számlapok átmérőjét és mennyiségét, a 2 nagyobb harang alsó átmérőjét és a súlymenet esetét — illetve a távolságot a haranglabaktól a kórus boltozatáig — a méreteket beküldeni.

Ujabb szállított toronyórákat: Kucura, Torza, Katy és Veprovác (Bácsmegeye), Szakálháza (Temesm.), Partos (per Detta Torontalm.), Gruin (Krassó-Szörénym.).

A budapesti ipar- és keresk. muzeumban (Városliget, iparesarnok) mintaraktáram. 3—2

Korcsolyák. — Rendkívül olcsó árak! — Korcsolyák.

26-ik karácsony.

Bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, hogy mindennemű **játék- és luxus-tárgyakból** még nagyobb raktárt szereltem fel, mint az elmúlt 25 éven keresztül, melyeket izlésesen csoportosítva, könnyebb áttekinthetőség céljából kiállítottam.

Kiemelésre méltók különösen **bronz, chinaezüst virág- és gyümölcstartóim** s egyéb dísz tárgyai **pelucheből, majolika s terracottából**, ugyancsak **szalon asztalkaim s állványaim bambuszból**, kizárólag **Dittmár-fele álló-, függő- s asztali lámpáim** s különös nagy választéku bel- és külföldi **gyermekjátékszereim, gyermekkocsijaim**, melyeket még olcsóbb áron bocsátok a n. é. közönség rendelkezésére, mint akár a budapesti cégek.

Raktárom szíves megtekintésére felhiva, biztosíthatok mindenkit a legreálisabb kiszolgálásról, melyről cégem 25 éves fennállása elég garanciát nyújt s maradok

teljes tisztelettel

Goldfahn Sándor,

Kossuth (fő)-utca Falcione L.-féle házban.

Valódi berndorf alpaca és chinaezüst evőeszközök s dísz tárgyak gyári áron.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

a legolcsóbb árban csakis

Hirschhauser és Kovács

árúházában

a „Gólyához“

ZOMBOR, korszó, Falcione-fele ház kaphatók.

Különös nagy raktár **babák és játéktárgyakban.**

Hölgykalapok a szezon előrehaladottsága miatt mélyen leszállított árakon kaphatók.

Szabott árak.

7—4

6623 sz.

tkvi 1895.

Arverési hirdetmény.

A topolyai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hirschmann és Barta aradi cég, egy e-alkozott dígyóri m. kir. vas- és acélgár és a m. kir. államvasutak gépgyára, dr. B. Lajos ügyvéd, Mellinger M. J. és na budapesti cég, végül Hutter és Ferenesevits szegedi cég esatalkozott végrehajtóknak Pintér Ferencné szül. Horváth Marta végrehajtást szenvedett elleni 186 frt 80 kr s litetve a esatalkozott végrehajtóknak 2350 frt, 81 frt 80 kr, 85 frt 26 kr és 216 frt 52 kr tökéletesítés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a topolyai kir. járásbírósg) területén lévő, Csantavér községében fekvő, a csantavéri 1324 sz. tjkvi betéti végrehajtást szenvedett néven álló A. I. 1583, 1584. hr. 942. ó i sz. a foglal. házír okra és tartozékára Ju. ász Péter csantavéri lakos u. óajánlata követteztébe a 3626/1895. sz. a már megállapított alaparverési feltételek mellett az uoajánlati árverést 616 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elreudelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi január hó 8-ik napján délelőtti 10 órakor Csantavér községében meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatul fog.

Arverezni szándékok tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1851. évi LX ik törvényeikk 42 ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri radelet 8. §-ában ki jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elől-ges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Topolyán, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságánál, 1895. évi november hó 7. én.

A topolyai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

1840. szám.

1895.

Arverési hirdetmény.

Az 1883. évi XX. t. e. 3. §. alapján Gara község határában gyakorolható vadászati jog Gara községében 1895. évi december hó 19-én reggel 8 óráig tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 1896. évi január hó 1-én kezdődő hat egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a községi jegyző irodájában megtudhatók.

Gara, 1895. évi november hó 29-én.

Pencz Adám,

jegyző.

Klenanz Mátyás,

bíró.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatás.

2793. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Almás községe a kir. ital- és fogyasztási adók kezeléséhez egy szakértő kezelőt és két külső szolgálatot teljesítő ellenőrt alkalmaz egy, esetleg 3 évi időtartamra. A kezelő évi fizetése 400 frt, a felügyelőké egyenként 150 frtban van megállapítva s kappják a kezelővel együtt a befolyandó büntetéspénznek 50% -at.

Kik erre pályázni óhajtanak, felhívtnak, hogy okmányolt kérvényeiket **folyó hó 24-éig** a községi elüljáróságnál nyújtsák be.

Bács-Almás, 1895. évi december hó 11-én.

A községi elüljáróság.

Hirdetmény.

Van szerencsém a tisztelt hölgyközönségnek tudomására hozni, hogy Grác-Bécsből ide megérkezvén, mint

női ruhakészítő

itt telepedtem, egyuttal hölgyek részére **szabásrajzi és szabászati tanfolyamot** nyitottam; miért is a tisztelt hölgyközönség szíves és számos látogatását kérem.

Teljes tisztelettel

Özv. Strázsay Alajosné,

özv. Zsuffa tanárnénál,

3—3

Deák Ferenc-körút, 205. sz. alatt.

9960. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b. kulai járásába kebelezett ruthén nyelvű Bács-Keresztur községben lemondás folytán megüresedett községi orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy kellően s nyelvismeretüket is igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **1896. évi február hó 1-ső napjaig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogjuk venni.

Ezen állással 500 frt évi fizetés, 20 kr nappali és 40 kr éjjeli látogatási díj, továbbá kézi gyógytár tartásának a joga van egybekötve.

B.-Kula, 1895. évi december hó 12.

Dr. Széchenyi Tamás,

főszolgabíró.

3—1

XVII

Egy...
Fe...
Ne...
A...
illet...
szer...
a la...

Egye...

Nagy...
teljes res...
ma a me...
Dr...
és nagy...
járása, m...
egyezett...
megye k...
leivel: te...

Nagy...
oka annak...
alkalmat...
egybegy...
szankcion...
propozici...
Mi u...
a bizotts...
találtuk, l...
vélemény...
hogy a biz...
Megk...
ispán val...
törvényhat...
emelte a r...
a biztos...
mellett, m...
kifejtett s...
kozott, —
és igazság...
dítója lesz...

Felha...
betöltésén...
István főis...
keze biztos...
működésén...
ügyei jó s...
Örömm...
alkalmat, n...
kötelesség...
közhangula...
seért kösz...
zöljük Bács...
karát.

Meg v...
zönsége és

A

Általán...
terén a villa...
szinü, hogy...
nak, megtart...
Sőt nagyon...
időkben vég...
hogy maga a...
resen at fog...
A villan...
mai alakjába...
Miklós vette...
ségi áramok...
már is siker...
mely a most...
áramforrása...
egy oly fény...
szénfonal), se...
magától — a...

Erről a...
nyilvánosság...
a valóságban...
megvalósíthat...
világosított ad...
Tesla es...
e tárgyról, s...
az általa fel...
estek töltük...
szolgálhattak...
Hogy e...
van, vagy leg...
Tesla kísérlete...
tíztesen.

A villam...
letezőt gondol...
lyel az izzólá...
dások ugyanis